3087

इ. वि. का. राजवाडे संशोधन मंडळ धुळें.

—: हस्त लिखित ग्रंथ संग्रह :—

ग्रंथ क्रमांक ५३४ वे १२४ [३८०]

ग्रंथ नाम प्रकाशदीप.

विषय म. वेदांत

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

क्र ५८

श्री

मराठी वेदांत
दे. क्र. १०
ग्रंथांक १२४

ग्रंथाचे नाव प्रकाशांतरीय
ग्रंथकर्ता
ब्रह्मणी मुक्तोजी
ग्रंथ लेखक पाठक
लेखनकाल शके १६६८ प्रभव संवत्सर फाल्गुन व. १३
ग्रंथ लिहिण्याचे ठिकाण [illegible] (बहुतेक बारशी तालुक्यात असावे)

चांदोरकर कवी कोश सूचीत
ग्रंथकर्त्याचे नाव
ब्रह्मणी मुक्तोजी ऐसे आहे [illegible]
आहे
काळ शके १५३१ म्हणजे १६०९
दिले आहे

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

(१)

श्रीअमरकोश[illegible]प्रारंभः॥

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(२)

श्रीगणेशायनमः ॥ श्रीमद्द्वैतगुरवेनमः ॥ श्रीरामचंद्रायनमः

श्रीपुराणपुरुषोत्तमा ॥ तूं सच्चिदानंदरामा ॥ परात्प
रपरमात्मा ॥ आदिपुरुषा ॥ १ ॥ तुजपासावसकळ
गणेशशारदाकविकुळः गुरु शिष्यसकळ ॥ चा
तुर्यजाले ॥ २ ॥ ह्मणउनि तुझें स्तवन ॥ करितां तुज
कें ज्ञान ॥ प्रकाशे निधान ॥ स्वस्वरूप ॥ ३ ॥ सप्तपा
ताळ व्यापुनि परेते ॥ येकविसस्वर्गाहुनि वरुते ॥ तु

॥१॥

Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(2A)

झेस्वरुपनिरुते दशादिशा ॥ ४ ॥ तुझेस्वरूप
निर्विकार ॥ तुज अंत नापार ॥ तुझे आंगिविस्ता
र ॥ एसिब्रह्मांडे अनंते ॥ ५ ॥ जेसासागरितरंगा
कार ॥ येक फुटति येक विस्तार ॥ तेसा तुझे आंगि
उत्पतिस्थितिसंहार ॥ स्वरुपिं तुझा ॥ ६ ॥ सकळ
प्रपंचविस्तारिसि ॥ कल्पना तुं करु निसरसि ॥
सेवटिं तुं चि उरसि ॥ निजरुप ॥ ७ ॥ ह्मणुनि तुझे

तुजस्तवन॥ माझ्या हृदई प्रगटे ज्ञान हे एकु निव
चन। चंद्रचूडसंतोषे ॥ ८ ॥ मगजा। दिप्रबंधकर
णि॥ शाद्बरत्ना। त्रिपुर वधि॥ जे धरिति निर्वाणि॥
ते पावति मुक्ति ने॥ ९ ॥ परि दैवासारिखें देखावें
ज्यासि जिव्हु कि दृष्टि तिहु के पाहावें॥ अंधें केवी
जी णावे॥ सुद्धा व्हरन॥ १० ॥ कुसुम कळिके चांबा
कुः भ्रमर॥ सुगंध रस नेणि चातुर॥ मक्षिके

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(3A)

कापडेथोर ॥ दुर्गंधि जेगि ॥ ११ ॥ समुद्रिंपान
बुडेबुडति ॥ सुटाकेमोतियेंकाढिति ॥ तेसेंरि
घानियग्रंथि ॥ घेइजेविवेकें ॥ १२ ॥ मनकरु
नियांस्थिर ॥ सविनग्रंथिचाविचार ॥ जैसा
निवाडाकरिहिरिनिर राजहंस ॥ १३ ॥ नातरी
कातारिविसापरिं ॥ चोविचाळुनिनितरि ॥ ड
कुळाडकुचकरि ॥ तथनिवाडकेवा ॥ १४ ॥

"Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

वक्ता कांम्रोताजरि ॥ त्रा ह्वासरिसा अनु नवकरी:
त्याच्या पुण्या मुरारि ॥ संतोषेतो ॥ १५ ॥ इश्वर नत्रि
केल्हिं जेण नांवें ॥ त्याचे मन येथि थिरावे ॥ आप
आपनगेवे ॥ संदेह न पडे ॥ १६ ॥ पाया क्वासिनिधा
न दिसे ॥ ये राम्सिं कान दिसे ॥ त्याचे आदष्ट जेसें:
तैसें चांत लागे ॥ १७ ॥ म्हणुनि चातुर्यें अनु नव
पे इसे ॥ म्हणुनि चातुरि सावध होइजे ॥ येथें

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai joint project

(4A)

सदा

थिचा अनु नवंचेइजे ॥ हृदइंवाहिजे ॥ तरींव
सि होइजे ॥१८॥ तेंउपनिषदांचे सार ॥ वद
त्राःस्त्रोम्चिगद्दर ॥ सि द्वांतिंचे बिजाक्षर ॥ मथिलें
असें ॥१९॥ ज्यासि असे गुरुचा संरस ॥ आणि
सकळशास्त्रिं अभ्यास ॥ तांचि जाणेदं त्रा ॥ यग्रं
थिचापैं २० ॥ शास्त्रिं रिचानंसे ॥ अथवागुरुसंगति
नैबसे ॥ त्यांसि आंधार दिसे ॥ याग्रंथिचाविचार

The Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai "Joint project"

(5)

आतां असोई तुके ॥ सावधान ध्यांनेंयेके ग्रंथबो
धिजेलकोतुके ॥ प्रकारादीप ॥ २२ ॥ याग्रंथांत्विना
मप्रकारादिप ॥ येथें बोधिजेल शुद्ध स्वरूप हा
रपंले दाविजेल आप ॥ भवसागरिहे ॥ २३ ॥ बं
ध्नपिमुक्को जिसंपे ॥ आतांयेकचित्तराहंपे ॥
सांधिजेलेंतरखुंपे ॥ सावधानेंएकावें ॥ २४ ॥ः॥
इति श्रीप्रकारादीपगुरुशिष्यसंवादेस्वस्वर

A joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(5A)

स्ता ॥ ह्मणऊनि यां ॥ ८२ ॥ आपुले जागणे तुं
जाणसि ॥ ह्मणऊनि देगव्या त्या जागणेपणासि
जागणे तुं न देखसि ॥ सर्वथैव ॥ ८३ ॥ मिं जागा किंनि
द्रिस्त ॥ ऐसा तु आतुं न जाणत ॥ ह्मणऊनि त्या
आतित ॥ निरालंब तुं ॥ ८४ ॥ नयन आपुले जाग
ति ॥ सर्वरुपांतें पाहाति ॥ त्यांतें हि जाणसि ॥ तुं
दिराक ॥ ८५ ॥ मांझेदा न्हिंडोळे ॥ ह्मणऊनि तु

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(6)

जवळिकेळे ॥ तुंयावेगळे ॥ सहजत्वचि कीं ॥८६॥ हेस्थु
ळेरांसि ॥ आतां चिंगदेहवैसे ॥ तेयकत्वित्रपरियेस
परिसिचित्तेंदेउनि ॥८७॥ अवधारा दुरेएकपे ॥ तयें
तुंझंचि जाणपणे ॥ तुज[illegible]कोणे ॥ जाणितळिंगा
त्वसेचियासुखदुःखासि ॥ त्यांतें तुंचि जाणासि ॥
तुजविनपरियेसि ॥ तुंयावेगळा स्वचि कीं ॥८८॥ ते
त्रिंरूपें देखसि ॥ ते त्रिंदिसे म्हणउनि तुंचि जाण

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(6A)

सि ॥ म्हणउनि त्यासि ॥ वेगळावकिं ॥ ९० ॥ जिह्वे
रसा चि रुचि ॥ गोडी षड्रसांचि ॥ ते जाणसि तुं
चि ॥ तुं यां वेगळाचि ॥ ९१ ॥ घ्राणि परिमळ ॥ सु
गंध दुर्गंध आणि अनिळ ॥ येथ जाणता केवळ
तुंचि किं ॥ ९२ ॥ रसिरसोनां इंद्रियें पांचि ॥ यासि जाणता
तुंचि म्हणउनि वेगळाचि ॥ चैतन्य तुं ॥ ९३ ॥ वा
चा जे बोल बोलि ॥ ते तुं नांचि जाणितलें ॥ म्हणउ

" Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

(7)

निवासेंविंगळे॥तुझेस्वरुप॥ १६॥ ज्ञिम्नात्वा
जोव्यापार॥ वाहिजाणासितुंविचार॥ गुदस्थानि
चानिर्द्धार॥तुजनिधान्का ॥१७॥हातासिघेणेदे
पो॥तेंहितुजनिजापाणि॥ पायासिचालणे॥ जा
णासितुं॥१८॥ऐसिपांचिकर्मेंद्रिये॥यांनिजेजे
कार्ये॥जाणासितुंसमस्तये दशेंद्रियेपें॥१९॥
यादशेंद्रियामधीं॥अंतःकरणमनबुद्धि॥चित्त

१५

(7A)

आहंकारात्विमुक्ति ॥ तुंजाणासिं ॥ ९८ ॥ नाहिंविष
यवासना ॥ जेनिश्चळ अंतःकर्ण ॥ तयासितुंवि
जाण ॥ स्वपांतुनियां ॥ ९९ ॥ कल्पनासोडि धरी ॥ हे
मनात्विकुसरि ॥ तेंतुंविजाणासिजरि ॥ मनासितुंत्या
॥ १०० ॥ बुद्धिकरिनिश्चयात्मक ॥ तिसिजाणासितुंये
क ॥ बुद्धिसिप्रकाशक ॥ तुंचिकिं ॥ १०१ ॥ चित्तांच्चिचळ
नपण ॥ तेंतुंजाणसिआपण ॥ सावधपकिंव्याकुळ
पणहरखुण ॥ तुंविजाणासि ॥ २ ॥ मिंएसा आहंकार

"Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

(४)

देहासि तु होनिव्यापार ॥ तोहि निर्धार ॥ तुं विजा
पासि ॥ ३ ॥ हे समस्त गुणारोसे ॥ वायो तुल्ले विले अ
से ॥ सुख दुःख बंधन असे ॥ मि चलन पुनि आहंकार
॥ ४ ॥ रासे अंत्न-करण मन बुद्धि ॥ चित्त अहंकारि बुद्धी
तुं विजाणासि गुण नि ॥ धे ॥ चेतन्यरुपा ॥ ५ ॥ प्राणो
जाण नासाग्रे ॥ इडा पिंगळा मो सांग्रे हरे ॥ त्या जाण
सि विचारे ॥ जाणितेले तु वा ॥ ६ ॥ अपान वोहे अ
धो द्वारे ॥ त्या सि तु विजाण सि बोरे ॥ या समस्ता

(8A)

निर्धारे ॥ तुंचा जाणितलें ॥ ७ ॥ तुं निराकार स्वरू
प ॥ शुन्यासारिखे तुझें रूप ॥ हें साकार सांडुनिया ।
आप ॥ पाहे आपण ॥ ८ ॥ व्यान उदान समान आणि
अपान प्राण ॥ ऐसा पंचधा पवन ॥ त्य यासि तुज
वांचुन कवण जाणता ॥ ९ ॥ शब्द स्पर्श रूप रस गंध यासि
तुं जाणसि पंचविषयांसि ॥ म्हणउनि पंचविसकळि
तें गा देहासि ॥ जाणता तुंचि ॥ १० ॥ अंतःकरणाचें नि
श्चळपणें मनाचें मनन ॥ बुद्धिचें बोधव्य चित्ताचें

Joint Project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(९)

वल्हारा ॥ आहंकारांत्वे मिंपण ॥ जाणतांतुं वि ॥
श्रोत्रे एकसि ॥ त्वेचसुख भोगिसि ॥ नेत्रिं रुपेंद
खसि ॥ तुंचियक ॥ १२ ॥ जिव्हें सिर सत्वाखिसि ॥
नासिकि परिमळेंच सि ॥ या इंद्रियाते जाणतोसि
तुंचियक ॥ १३ ॥ वस्त्रिये जे बोल्हेण ॥ हातासि देण
घेणे ॥ पायां सि चालणें ॥ तुंसनि वि ॥ १४ ॥ शिस्ने
जे भोगेण ॥ गुदासि मळोत्सर्ग सांडणे ॥ इत्तुके
तुझ्ननिचि परि तु जनाहो करण ॥ इंद्रियव्यापार

(9A)

यासाहि विकारातें जांणसि ॥ ह्मणउ निंदा न्हिन
केसि ॥ आपु ऱ्याबाळ तारु पयहृदपणासि ॥ तुं
निंदि रवताहि ॥ ७६ ॥ मातागनि आकारलें ॥ आणि
संसारि नांदलें ॥ पुढ तिवियोगा गेलें ॥ ऐसें तुं वि
जाणसि ॥ ७७ ॥ हें देह जरि तुं होसि ॥ तरिं निद्रा
काळि परियेसि ॥ देहु कायकवणासि ॥ जाणत अ
से ॥ ७८ ॥ निद्रस्थिया अवसरी ॥ चोर वस्त्रें भुषणें

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(१०)

चोरी ॥ जरि तुं देह नरि ॥ कों जाणसि विना ॥ ७९ ॥
अथवा मरण आले ॥ गोत्र नासिआ कांत वर्तले
तरिं कां नाहि वर्जिले ॥ जरि तुं देह तरी ॥ ८० ॥ तुंनि
द्रा मरणासि जाणता ॥ आसणि स्वयं बोधवर्त्ती
ता ॥ ह्मणपाउनि देही असा निदेहा तितता ॥ जा
णनि भ्रांत ॥ ८१ ॥ स्थुळ देह जागृति अवस्थाः
या त्रिजाणसि तुर्य्यवस्था ॥ मिं जागा कि निद्रि

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com